

ÖZET

BALASSA-SAMUELSON HİPOTEZİ: TÜRKİYE VE DIŞ TİCARET ORTAKLARI UYGULAMASI

ÇİFÇİ, İsmail

Yüksek Lisans Tezi, İktisat Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. İsmail KÜÇÜKAKSOY

Ocak, 2016, 144 sayfa

Bu çalışma Türkiye ve Türkiye'nin en büyük ticaret ortağı olan 10 Avrupa Birliği Ülkesi (Almanya, Fransa, Birleşik Krallık, İtalya, Hollanda, İspanya, Belçika, Yunanistan, Polonya ve Romanya) ve NAFTA ülkeleri (Kanada, Meksika ve Amerika Birleşik Devletleri) için 1991-2013 yıllık verileri kullanarak "Balassa-Samuelson Hipotezi"nin geçerliliğini test etmeyi amaçlamaktadır. Hipotez ülkeler arasında, dış ticarete konu olan ve dış ticarete konu olmayan sektörler arasındaki verimlilik farklarının reel döviz kurlarını belirleyeceğini iddia etmektedir. Çalışmada "Balassa-Samuelson Hipotezi"nin geçerliliğini araştırmak için öncelikle kurulan modeldeki değişkenlerin (reel efektif döviz kuru endeksi ve göreceli verimlilik endeksi) durağanlık analizleri Levin Lin Chu; Hadri; Breitung; Im Pesaran Shin; Fisher ADF; Fisher PP birim kök testleriyle yapılmış, ardından değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişkilerin varlığı Pedroni Panel Koentegrasyon testi ve Kao Panel Koentegrasyon testiyle araştırılmış ve son olarak değişkenler arasındaki uzun dönemli katsayılar Tam Düzeltilmiş En Küçük Kareler Yöntemi (FMOLS) ve Dinamik En Küçük Kareler Yöntemiyle (DOLS) tahmin edilmiştir. Uygulanan testler sonucunda elde edilen bulgular şunlardır: a) Değişkenlere uygulanan tüm birim kök testleri sonucunda değişkenlerin düzey değerlerde durağan olmadıkları, birinci farkları alındığında ise %1 önem seviyesinde durağanlaştıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgu aynı zamanda söz konusu dönemde ve söz konusu ülkeler için "Satınalma Gücü Paritesi"nin geçerli olmadığını ispatlamaktadır; b) Pedroni Panel Koentegrasyon ve Kao Panel Koentegrasyon test sonuçlarına göre değişkenler arasında %5 önem seviyesinde uzun dönemli koentegre ilişki tespit edilmiştir; c) FMOLS ve DOLS yöntemi "Balassa-Samuelson Hipotezi"nin geçerliliğini hem panel bazında hem de tüm ülkeler için %1 önem seviyesinde ispatlamaktadır. FMOLS ve DOLS yöntemine göre göreceli verimlilik endeksinde meydana gelen 1 birimlik bir artış, uzun dönemde, reel efektif döviz kurunda yaklaşık olarak 0.96 birimlik bir artış meydana getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Balassa-Samuelson Hipotezi, Reel Döviz Kuru, Dış Ticarete Konu Olan ve Olmayan Sektör Verimlilikleri, Tam Düzeltilmiş En Küçük Kareler Yöntemi (FMOLS), Dinamik En Küçük Kareler Yöntemi (DOLS)